

Silmatera

Laske Lapsukesed
minu juurde tulla!

Nr. 22 ● 1993

levat teo jälge.

Uurisime keldrikakandeid suure kivi all ja samblikulaike puutüvel. Lapsele oli hirmus tähtis, et ka mina kõigest osa saan. Kahjuks on mul töö käsil, mida ei saa pooleli jätta.

„Kannata pisut, kallike! Ma ei saa praegu tulla. Aga veel parem, pea koht meeles ja näita Kärdile, kui ta koolist tuleb.”

Tüdrukuke lontsib norguspäi kõõgiukselt minema. Ta ei jõua ega jõua ära oodata, millal öde tuleb. Avastused otse põletavad väikest inimest, ta peab neid kellelegi näitama.

Imelik, mõtlen. Avastada ja rõõmustada pole üksi sugugi nii tore kui mitmekesi. Rõõm saab jagamise läbi suuremaks. Rõõm saab suuremaks sellest kui rohekuldne putukas meeldib veel kellelegi, või seitsme täpiga lepatriinu. Kui kellelegi meeldib veel kevade lõhn ja linnulaul, kui kedagi rõõmustab kõik see, mis sulle rõõmu teeb.

Kurvastusega on vastupidi. Kur-

vastus jääb väiksemaks, kui puge-da ema sülle, kartus kaob, kui pista käsi isa suurde pihku. Hea on tunda sõbra õlga, kui on paha, kui sulle on halvasti öeldud. Ja pikaks ajaks üksi jääda pole samuti mõnus.

Taevane Isa teadis seda. Sellepärast kinkis ta esimesele inimesele sõbra. Sellepärast olid Jeesusel sõbrad. Jumal peab sõprust väga oluliseks.

Kui tore, et me üksteisel olemas oleme — vanematel lapsed ja lastel vanemad, õdedel vennad ja vendadel õed; siis veel sõbrad ja naabrid ja muidu tuttavad.

Ja kõige tähtsam — meil on Taevane Isa. Ta rõõmustab alati koos meiega — ka siis, kui keegi teine seda teha ei saa või ei oska. Ta kurvastab koos meiega. Ta oskab lohutada ja aidata, mis ka ei juhtuks. Tore, et oleme üksteisel — Sina ja mina ja Jumal.

Rõõmsat kevade avastamist Sulle ja Su sõpradele!

Tädi Anne

L ahtisest uksest hoovab sisse puhkevate pungade, mulla ja aiarämpsude põletamise lõhna. Ah, kui mõõõnus!

Linnud vidištavad ennastunustalt, päike paistab ja hellitab kõiki, milleni ta kiired vähegi ulatuvad. Kevad!

„Ema, ema, tule ruttu! Kuldporkas on jälle tagasi oma lille juures. Mäletad teda eelmisest suvest?”

Mind on täna mitu-mitu korda da jooksatatud — tütrekese keedeavastusest osa saama. Juba üldisime vaadata mulla seest vältrügivat hüatsinti, pungitavaid õngi ja kõnniteekivide peal look-

PIIBLISALM

Kuidas vesi maailma kattis

Kui Jumal vastloodud maailma vaatas, nägi Ta, et kõik oli hästi, väga hästi. Inimesed olid head, loomad olid taltsad, linnud ei kartnud.

Jumal oli nähtuga rahul.

Palju aastaid hiljem — kui Jumal jälle maad vaatas, selgus, et midagi on muutunud. Peaaegu kõik inimesed olid pahad, paljud loomad olid metsikud ja linnud tõusid lendu, kui keegi lähenes.

Jumal ei olnud nähtuga rahul.

„Ma saadan veeuputuse,“ ütles Jumal, „et tulvavesi uhaks ära kogu kurjuse.“

Haljendavas orus suure metsa ääres elas õiglane mees Noa koos oma õiglase naisega. Igal hommikul ja õhtul kõneles Noa Jumalaga.

Jumal rääkis Noale veeuputusest, mille Ta saadab maa kurjust ära uhtma. Vesi pidi siis nii kõrgele tõusma, et matab enda alla suured puud ja kõige kõrgemadki mäed.

Jumal ütles Noale: „Ehita laev kõigi nende pääsemiseks, kes tahavad laeva tulla.“

Jumal õpetas, kuidas laeva ehitada.

„Ehita see pikk, ehita see lai,“ ütles Jumal. „Tee laevale kolm korrust. Tee katusesse aknad ja küljele uks. Tee ruumid inimestele ja loomadele, ruumid lindudele ja ruumid toidu jaoks. Ehita laev okaspuust ja pigita see seestpoolt

ja väljastpoolt.“

Noa joonistas laeva pildi.

Alumine pool laeva moodi, ülemine pool maja moodi.

Noa palkas töömehi metsast puid langetama. Meestel olid teravad kirved ja saed. Metsast hakkas kostma raiumist ja saagimist ja suurte puude langemist. Maa vappus, kui hiigelpuud maha prantsatasid.

Palgid veeti härgadega alla orgu. Seal saagisid mehed neist prusse ja laudu laeva ehitamiseks.

Selle aja jooksul, kui puid raiuti ja tükeldati, kui laeva ehitati, sündis Noale ja ta naisele kolm poega. Vanimale pojale pandi nimeks Seem, keskmisele pojale Haam ja noorimale pandi nimeks Jaafet.

Kui pojad olid suuremaks sirgunud, võisid nad igati isa aidata. Nad kandsid vett. Nad kogusid pigi laeva pigitamiseks. Nad ajasid ja juhtisid veohärgi.

Kulus palju aastaid. Seem, Haam ja Jaafet kasvasid meesteks. Nad abiellusid tublide tütarlastega.

Lähedalt ja kaugelt tuli inimesi vaatama, kuidas Noa koos poegade ja töömeestega laeva ehitavad.

Noa hoiatas inimesi selle veeulva eest, millega Jumal tahab maad puhastada. Kuid inimesed

irvitasid tema üle. Nad ütlesid: „Veeuputust ei ole kunagi olnud ja ei tule ka!“

Sada ja kakskümmend aastat ehitas Noa laeva. Siis lõpuks saabus päev, mil Seem saagis viimase laua, Haam kinnitas viimase tapi, Jaafet pigistas kinni viimase prao ja Noa hoiatas inimesi viimast korda. Laev oli täiesti valmis. Uks seisis lahti.

Noa ja ta naine sisenesid. Ka Seem, Haam ja Jaafet ja nende naised läksid laeva.

Laeva ümber kogunenud inimesed naersid: „Ha–ha–haa! Kus on see vesi, mis öötsutaks laeva? Kes ütles, et tuleb veeuputus? Mitte kunagi pole vihma sadanud ja ei hakkagi sadama.“

Äkki osutas keegi rahvahulgast metsa poole: „Vaadake, vaadake — loomad!“

Metsast tuli metsikuid loomi. Haljendavast orust tuli koduloomi. Kahekaupa — osa loomi seitsme paari kaupa — marssisid loomad otsekui rongkäigus laevasilda mööda üles ja uksest sisse.

Linnud lendasid paariti laeva.

Nähtamatud inglid juhtisid loomi ja linde.

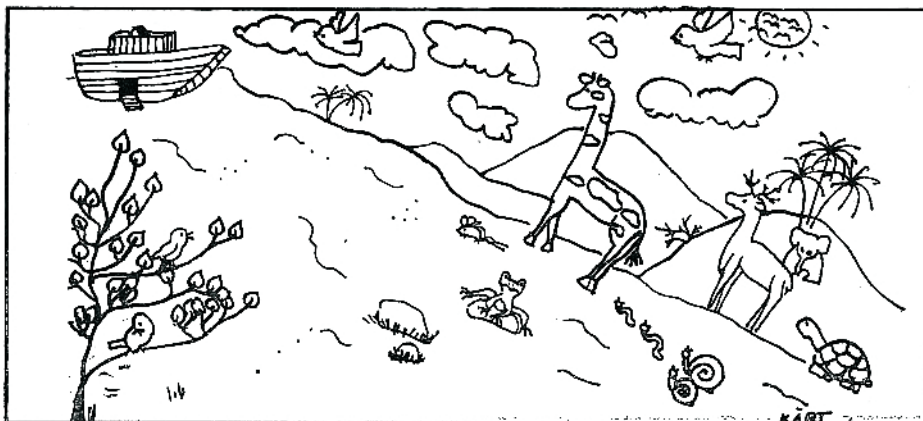
Noa, Seem, Haam ja Jaafet paigutasid neid laeva sisemuses küll latritesse, küll aedikutesse, küll puuridesse.

Kui kõik loomad ja linnud olid laevas, astus Noa uksele ja kutsus inimesi: „Tulge sisse, siis te pääsete.“

Aga inimesed ei tahtnud tulla, isegi töömehed mitte, need, kes langetasid puid ja aitasid laeva ehitada.

Pikkamisi, väga pikkamisi sulgus laeva uks. Jumal ise sulges ukse nii, et peale Jumala enda ei võinud keegi seda avada.

Noa ja ta naine, Seem, Haam,

Jaafet ja nende naised istusid laevas. Nad ootasid ja kuulasid, kuulasid ja ootasid. Kuid sel päeval ei juhtunud midagi. Ei ka järgmistel ega järgmistel, ülejäämistelgi mitte.

Noa ja ta pere ootas ja kuulatas seitse päeva — tervelt seitse päeva ja siis nad kuulsid...

Miski rabises vastu laeva katust, ikka kõvemini ja kõvemini. Sadu algas.

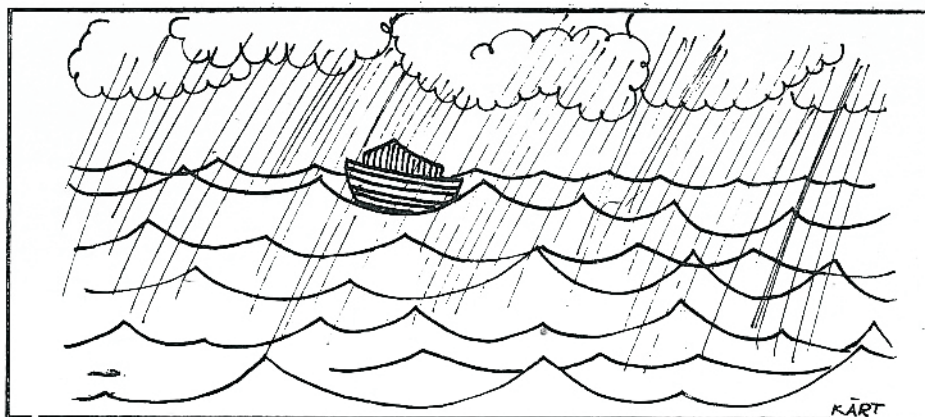
Noa vaatas laeva katuseaknast välja. Ta nägi vihaseid pilvi, ta nägi välgusähvatusi. Ta kuulis piksemürinat ja tuule ulgumist. Rabin, kärgatused, ulg ja rabin.

Loomad kartsid. Lehmad ammusid, tiigrid mõrgasid. Elevandid üürgasid. Kuid Noa ja ta pere ei kartnud. Nad teadsid, et Jumal hoolitseb nende eest.

Vesi tõusis aina kõrgemale ja kõrgemale, kuni ümberringi lainetas otsekui mäslav meri. Laev tõusis laineharjule ja laskus jälle alla. Lained õõtsutasid seda siia-sinna. Kuid laev oli tehtud tugevast puust, see oli tehtud Jumala plaani järgi. Noa, Seem, Haam ja Jaafet olid selle hästi ehitanud. Päeval ja ööl valvasid inglid laeva ja nii liikus see turvaliselt läbi tormi.

Sadu kestis nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd, siis vihm lakkas.

Laev kiikus rahulikult vee peal. Loomad ei kartnud enam

nii väga. Kui Noa, Seem, Haam ja Jaafet neid toitsid, nuhutasid loomad neid innukalt, ahvid kriiskasid ja linnud vidistasid.

Ühel päeval tundis Noa, et laeva põhi kraapsas maad. Viimaks laev seisatus.

„Kindlasti on vesi alanenud,” ütles Noa. „Ma lasen linnu puurist välja. Kui vesi on langenud allapoole puulatvu, jääb lind puule ega tule tagasi.”

Noa saatis esiteks musta kaarna, ja hiljem veel valge tuvi, kuid mõlemad tulid laeva tagasi.

Noa lausus: „Vesi katab veel puid.”

Siis ühel päeval tõi valge tuvi tulles õlipuu lehe ja teisel päeval ei tulnud ta üldse enam tagasi.

„Vesi on taandumas,” järeldas Noa.

Päev ja veel päev ja veel päev — möödus palju päevi. Oli Noa sünnipäev. Ta sai kuuesaja ühe aastaseks.

Noa, Seem, Haam ja Jaafet tähistasid seda erilisel — ava-

sid laeva katuse. Nad vaatasid välja ja nägid, et laev seisis kõrge mäe otsas. Nad nägid koos juurtega välja rebitud puid ja varisenud kaljusid, kuid maa oli kuiv ja rohi kasvas.

Aga Jumal ei avanud laeva ust, ei veel.

Kui rohi oli kasvanud juba niivõrd kõrgeks, et võis loomi küllaldaselt toita, avanes pikka-misi laeva uks.

Noa tegi lahti ruumide ja latrite ukseid ja loomad kiirustasid laevalt lahkuma. Nad haukusid ja üürgasid, nad kriiskasid rõomust. Nad püherdasid ikka veel ja veel karastavalt ja hedas rohus ja laskusid mäest alla.

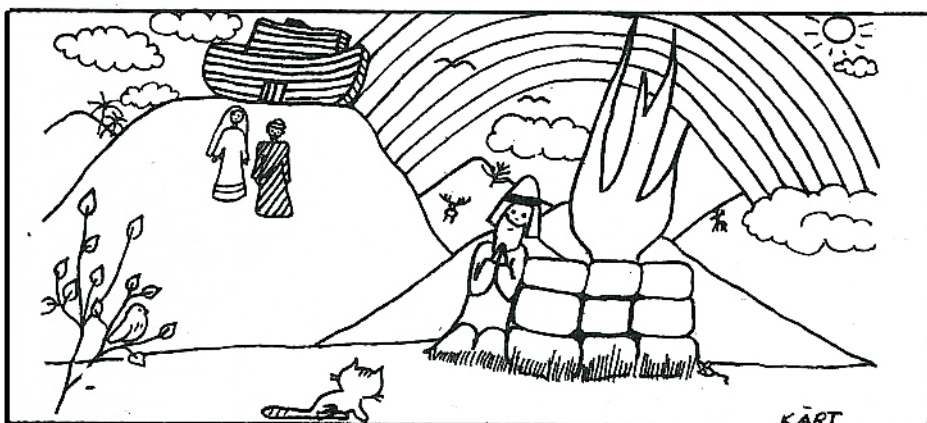
Linnud laulsid: „Jumal on hea, Jumal on armastus!” ja lendasid pesa ehitamiseks sobivat kohta otsima.

Noa, Seem, Haam ja Jaafet kogusid kive ja ehtasid altari Jehoovale.

Kogu pere põlvitas altari ümber ja Noa palvetas: „Täname Sind, Jumal, et Sa kaitsesid meid. Täname Sind puhta maa eest.”

Jumal vastas neile vikerkaarega pilvedes, kõige esimese vikerkaarega, mida üldse on nähtud.

Ta ütles: „Ma panen pilvedesse oma vikerkaare ja see on lepingu tähiseks minu ja maa vahel, et veeuputus ei hävita enam maad.”

CINDY

„Vaadake, sealt tuleb meie paksmagu,” sosistas Cindy. Tüdrukud hirnusid naerda, ainult Sarah Ann tundis, kuidas kõhust imelik-õones tunne läbi käis. Ta leidis, et Cindyl ei ole vähimatki õigust Ericat mõnitada.

„Ärge unustage,” jätkas Cindy, „kohtume pühapäeval kell üks. Vaadake, et te hiljaks ei jää, minu isale see ei meeldi.”

Sarah Ann lehvitatas tüdrukutele hüvastijätuks ja kõmpis siis edasi raamatukogu poole. Talle meenus kirikus kuulnud jutlus. Pastor oli rääkinud ühest vastikust väikesest mehest, keda mitte keegi peale Jeesuse ei armastanud. Jeesus ei häbenenud näidata, et ta Sakkeusest hoolib, ta läks isegi lõunale tema poole.

Erica on päris meeldiv tüdruk, täitsa häbematus on teda narritada. Kord oli Sarah Ann näinud, kuidas ta aitas kellelgi kadunud märkmikku otsida ja jäi oma tundi hiljaks.

Sarah Ann astus raamatukogu uksest sisse, kuld ikka veel kortsus. Ta teadis, et Cindyga rääkimine ei aitaks. Cindy ei kannatanud, kui teda arvustati. Ta leidis, et ainult temal on õigus teiste kohta mida tahes arvata.

Alles see oli, kui Betsy soovis lõunaks šokolaa-dikreemi, aga Cindy nõudis vaniljekreemi. Kes sai

oma tahtmise? Cindy muidugi. Sarah Ann ei saanud aru, mis paneb teisi Cindy tahtmist tege-ma.

Tõsi, Cindy oli kamba juht. Aga miks tema võimutsemist taluti, seda Sarah Ann ei mõistnud. Ta oli sellesse linna kolinud kõigest kaks kuud tagasi ja et Cindy elas naaber-majas, leidis ta ennastki Cindy kambast.

Sarah Ann sisenes raamatukogu noorteosa-konda. Ta otsis raamatut hobustest.

Korrage kuulis ta midagi. Mis veider hää! Ta peatus ja kuulatas. Nagu nuuksuks keegi?

Sarah Ann unustas oma raamatu. Ta liikus heli suunas ning jõudis ühte pimedasse nurka riulite taga. Ja seal kõssitas Erica.

Sarah Ann jäi seisma. Oli hilja taanduda, sest Erica märkas teda. Erica pühkis pisarad ära.

Sarah Ann hingas sügavalt sisse. „Erica,” peaaegu sosistas ta, „mis juhtus?”

Erica vaatas üles. „Mine ära, kas sa ei või mind üksi jätta?”

Sarah Annil ei olnud tarvis Jeesuselt nõu küsida. Ta teadis, mida teha. Jeesus ei jätnud kunagi kedagi üksi nutma. Jeesus ei tõmbunud kunagi tagasi nendest, kellele haiget tehti.

Sarah Ann istus Erica kõrvale maha. „Erica,” ütles ta, „kas midagi on pahasti?”

„Nagu sa ise ei teaks...”

Erica tõmbas taskust taskuräti ja nuuskas nina.

Sarah Ann neelatas. „Sa ometi ei...” alustas ta.

„Jah, ma kuulsin küll. Ma kuulsin, mida Cindy minu kohta ütles.”

„Nojah,” ei osanud Sarah Ann selle peale midagi lisada.

„Ma ei taipa, miks ta mind ei salli,” Erica nägu oli nutmisest laiguline.

Sarah Ann ei teadnud ikka veel, mida ütelda. „Kuule,” lausus ta viimaks, „Cindy kohta ei oska ma midagi ütelda, kuid mina ei vihka sind. Sa isegi meeldid mulle.”

Erica silmad läksid pärani. „Mõtled sa seda tõsiselt?”

„Loomulikult!”
„Aga ise oled üks sindidest.”

„Misasja?”
„Nii teid kutsutakse — sindid.”

Sarah Ann kortsutas kulmu. „Ah nii, see on kohutav!”

„Paraku jah,” sõnas Erica. „Kõik lapsed koolis kutsuvad teid nii.”

Sarah Ann raputas pead. Siin oli kõik pahupiidi. Ta oli sisimas tajunud, et Cindy kampa kuulumine ei tähenda head. Mis head! See pidi olema päris halb kohe. Mida arvata, kui keegi teeb teisele haiget, nagu Cindy Ericale tegi?

Sarah Ann puudutas Erica käsivart. „Kas sa ta-

haksid pühapäeva õhtu-poolikul meile tulla? Me võiksime ratastega sõit-ma minna...”

Erica raputas pead. „Cindy isa pidi teid paadi-matkale viima. Lapsed muust ei räägigi.”

Sarah Ann naeratas. „Tean, tean! Kuid mina ei lähe. Mõistad, ma ei taha olla üks sindidest.”

Üle Erica näo valgus lai naeratus. Ta tundis korrage enda sees niisugust soojust, nagu oleks ema teda kallistanud. „Sa mõtled...”

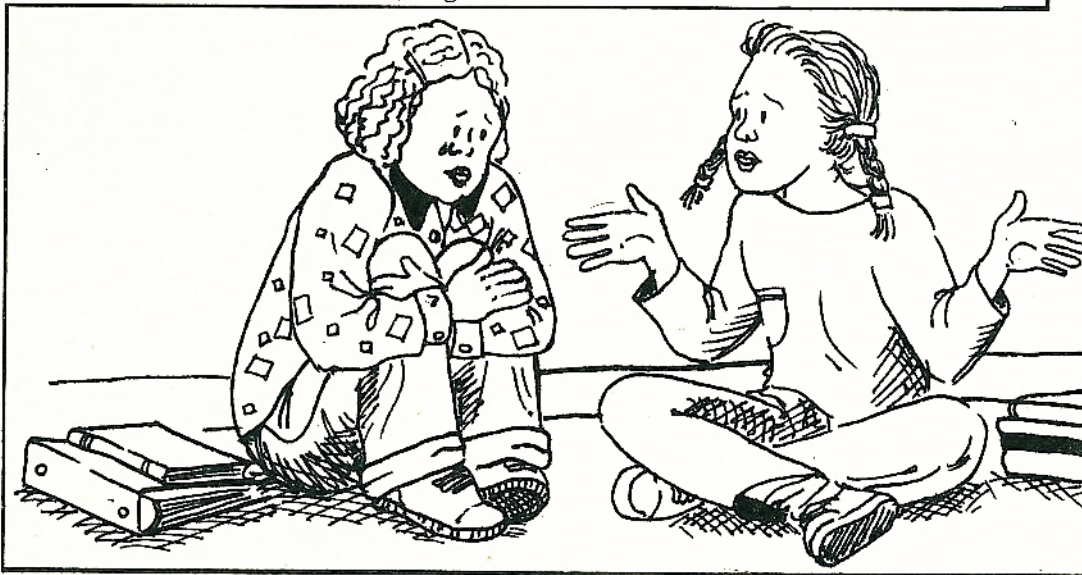
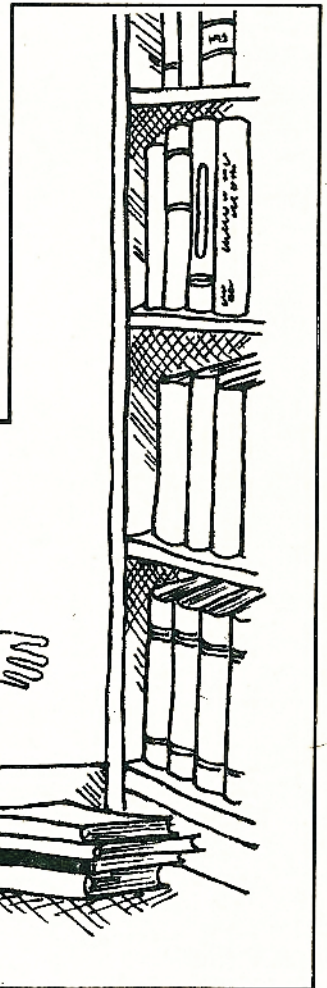
„Ma mõtlen,” haaras Sarah Ann tal sõna suust. „Ma mõtlen, et meist saavad sõbrad.”

Ta vaatas raamatukogu ringi. „Esimene, mida sa minu heaks teha võid, on aidata mul lugemis-päeviku jaoks raamat leida.”

„Ma tean ühte head raamatut,” hüppas Erica püsti. „See on hobusest.”

Sarah Ann naeris. Nüüd tundis ta päris kindlasti, et neist saavad tõepoolest head sõbrad.

Nina Coombs Pykare

Maailm su ümber on äärmiselt mitmekesine. Kui sa tahaksid igavleda, ei anta sulle selleks võimalust — huviväärset jätkub sulle ja sõpradele ja jääb ülegi.

Sa kas harjutad flöödimängu või käid klaveritunnis, süvened raamatutesse või harrastad ise sõnadega mängimist. Sinu sõpra aga haarab hoopis muu — tema võlub oma vesivärvide karbist välja ühe pildi teise järel. Sõbra sõpra huvitavad masinad ja kõik see, mis käib elektriga. Sõbra sõbra sõpra lummas maitsete ja lõhnade maailm, teda tõmbab metsa, aeda ja põllule. Ta ei väsi loomadest. Aga samahästi — võiks teda meelitada arvude riik, seal valitsev kord ja tasakaal.

Kulub veel aega, enne kui su hingeõhk hakkab täielikult kontrollile alluma ja muutub kaunilt värelevaks helide reaks. Kulub veel aega, enne kui klaver elustub su sõrmede puudutusest — sa ei toksi siis pelgalt õigeid noote õiges järjekorras, sinu kaudu avaneb muusika looja hing. Kulub veel aastaid, enne kui „Silmateras” ja „Meie Ajas” hakkavad ilmuma sinu kirjatööd.

Põnev oleks kümne aasta pärast su sõbra pilte vaadata. Ma saaksin kindlasti rikkamaks, kui unustaksin või korrakski ennast, vaataksin elu tema silmade kaudu ja avastaksin seesugust, mida ise ei ole märganud.

Mõtlen ennast bussiistme seljatoele naalduma. Ja rooli ei kellegi muu, kui sinu sõbra sõbra. Tema kätte tooksin oma tõrkosa arvuti, juhul kui temast saaks elektroonik.

Aga sinu sõbra sõbraga kujuneksid mul omanoodi toredad suhted. Ma käiksin tema kasvahooneis, imetleksin tomateid ja paprikaid, katsuksin rediseid, salatit ja porrulauku. Tema maasikaistandikus viskaksin ennast ridade vahele ja hingaksin, aina hingaksin sisse küpsete marjade joobnustavat aroomi.

Tore on tulevikku piiluda ja avastada teid seal — igauhte temale kohases rollis. Aga nüüd on aeg nahkhiirte koobas üles otsida. Enne, kui sinna siseneme, küsin sinult:

KAS SA TEAD?

Kas sa tead, kui kiiresti töötab sinu süda? Kas sa tead, kui kiiresti töötab talveunes nahkhiire süda? Minu süda näiteks teeb praegu 72 kokkutõmmet minutis. Taliuinakus nahkhiire oma ainult kaks või kolm. Jaa, jaa! Te kuulsite õigesti — ainult kaks või kolm. Jahilennul nahkhiire süda aga töötab mitu-mitu korda kiiremini kui minul praegu. Ma ei jõua ära imestada, kuivõrd otsustarbekalt on Looja kõik korraldanud.

Nahkhiirte koobas valmistab seekord pettumuse. Kuidas ka ei otsiks, ei hakka ainsatki isendit silma. Libistan lambi valgusvihku mööda koopa lage ja seinu, mööda põrandatki. Nähtavale tulevad suured ja väikesed praod, kümmud ja eendid, sopid ja urkad. Tagaseina lähedal läikleb vesi. Solks! solks! solks! tilgub sinna laekivide vahelt lisa.

Hilja! Hiljaks jäin, kõik loomakesed on suvistesse varjepaikadesse üle kolinud.

Te vast ei teagi, et mitte kõik nahkhiired ei talvitu meil. Videv-lased ja enamik liike perekon-

nast nahkhiir lendavad sügisel lõunapoolsetele talvitusaladele.

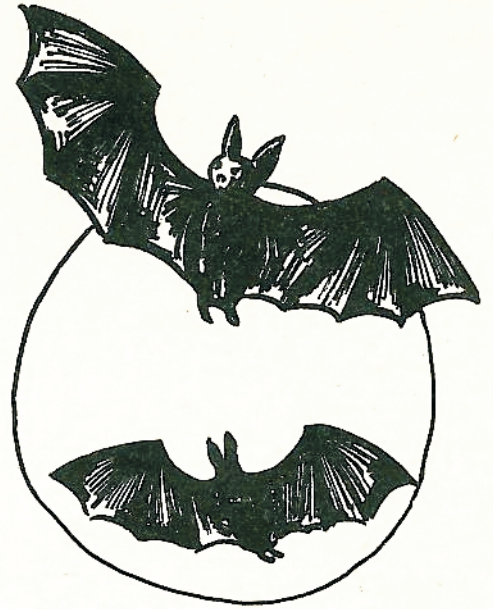
Huvitav oli küsitleda 10-seid inimeste gruppe. Tavaliselt ei olnud kümme kümnest nahkhiirt oma ihusilmaga näinud. Aga seda, et osa nahkhiiri lahkub sügisel rändlindude kombel, ei teadnud viiskümmend viiekümnest.

Kes meist ei teaks rändlindude! Nad kogunevad sügiseti käratsevatesse parvedesse ja lahkuvad läheneva talve eest. Kevadel ajab seletamatu loomusund nad uuesti liikvele, seekord põhja suunas.

Oleme põhjala rahvas. Meisse on talletunud esivanemate ärevus, mille vallandab lindude lahkumine. Sama ärevus puhkeb taas, kui kevad ja linnuparved selle äratavad.

Nahkhiirte rännetest teatakse vähe. Nahkhiired lihtsalt on, on, ja ühel heal päeval neid enam ei ole. Kevadel täpselt sama lugu: neid ei ole veel, ei ole, ja ühel heal päeval on nad tagasi. Keeegi ei märka nende minekut ja keegi ei märka nende tulekut.

Meie neli lendlaseliiki vee-lendlane, tiigilendlane, nattereri

lendlane ja tõmmulendlane talvituvad kohapeal. Siia jäävad ka suurkõrv ja põhjanahkhiir.

Selge! Kuni sügiseni meil talvituskoopasse asja ei ole. Võimalik, et mõni läbirändaja siin ka peatub, aga tema peale sattumine oleks pime juhus. Tähendab, tuleb pilgud nahkhiirte „suvekarjamaadele” pöörata.

Kindel paik nahkhiiri kohata on vana mõisapark. Aeg on iidsete pärnade sisse õõnsusi uuristanud, pooleldi sisse langenud kelder pakub lahkesti peavarju ja mahajäetud viljakuivati pargi taga on nagu kõrgema järgu luksushotell — koptõstukite rennid on vastuvõetavad kõige nõudlikumatelegi isenditele.

On veel kindlaid kohti: jõelooked, järvesopid ja abajad, mille kohal ristlevad pea igal öösel usinad putukate püüdjad.

Rõuges öeldi vanasti nii: kui nahkhiir õhtul usinaste lendab, saab järgmisel päeval vihmane; kui aeglaselt, siis ilus ilm.

Kohtumiseni üle-üle-ülehomme pimedikus vana pargi taga. Eks?

Onu K. E.

EMA JA MINA

„Mina olen ema moodi!”

„Aga mina olen isa moodi!”

Küllap me kõik olemä tahtnud — vähemalt väiksena — sarnaneda oma vanemaile või siis eriti ühele neist. Üks mu väike tuttav tüdruk hüüab alati juba kaugelt, kui vaidlusehääli kuuleb: „Mina olen ema poolt!” — ilma, et vaieldavasse süveneks. Võimalik, et ta ei saaks arugi. Aga ta tahab kindlalt ema poolel olla, olla ema moodi.

Väikesena tahtsin ma ikka olla isa moodi. Isa oli ju nii-nii suur, nii-nii tugev, nii-nii tark. Kui võõrad mind esimest korda nägid, ütlesid nad mulle alati, et ma olevat isa nägu. Olin selle üle üsna uhke. Unistasin saada sama tugevaks, targaks, otsustusvõimeliseks ja oma ala tundvaks nagu mu isa.

Alles aastaid hiljem hakkasin taipama, et tarkus ja tugevus polegi siin maailmas kõige tähtsamad. Täpsemalt — võib olla ka tark ja tugev nii, et see üldsegi välja ei paista. Ja mida aeg edasi, seda enam hakkasin hindama oma ema vaikset tarkust, tähelepanelikkust ja tagasihoidlikkust. Oskust vaikida, kui tundub, et tegelikult on sinul õigus. Oskust vaikida, kui tead kellestki midagi väga-väga põnevat ja oleks hirmus tahtmine sellest ka teistele rääkida. Oskust vaikselt kuulata, kui keegi tuleb sinu juurde oma murest rääkima. Oskust rõõmsalt kaasa naeratada, kui keegi tuleb sulle oma rõõmudest rääkima. Oskust säilitada rahu, kui kõik teised ümber ringi tuld purskavad. Oskust olla seesmiselt suur, tark ja tugev.

Ja teate, kas pole kummaline — ma leidsin hiljuti endast ühe pildi, kus ma olen täitsa ema nägu.

HELME

EMA JA PALVE

Ma poleks kunagi osanud arvata, et palve tähendab ema jaoks nii palju. Alles nüüd, kui olen ise palve jõudu tunnetama hakanud, mõistan paremini lapsepõlvest mällu sööbinud hetki.

Tulevad meelde õhtud ja see, kuidas ema meid magama pani. Ta põlvitas koos meiega voodi kõrvale ja rääkis Taevasele Isale kõik, mis südame peal. Hea julge oli nii ööle vastu minna — kõrvaltoas hoolitsevad vanemad ja ülal taevast Isa, kes on valmis kaitsma.

Meenuvad hommikud, kui ärkasin esimesena. Lamasin ja ootasin. Ema-isa magamistoas helises äratuskell. Kuulsin, kuidas ema tõusis, tule põlema pani ja riietus. Siis kustutati tuli taas. Mõtlesin, miks jälle kõik vaikseks jäi? Kas ema läks tagasi süngi?

Libistasin ennast hiljakesi voodist välja ja hiilisin ukse juurde. Piilusid ja — mida ma nägin? Ema palvetas.

Nüüd ma tean, kust sai ema jõudu hommikuti enne teisi tõusta, teha süüa, talitada hommikused talitused, saata meid kooli, kiirustada tööle ja naasta alles õhtul hilja. Nüüd tean, mida palus ema igal hommikul:

ta palus Taevase Isa juhtimist eelolevaks päevaks

ta palus koormat, mis ei oleks ras-

kem, kui ta kanda suudab

ta palus jõudu ja andlikkust selle

koorma kandmiseks

Nüüd ma tean, mida palus ema

õhtul:

ta tänas möödunud päeva õnnis-

tuste eest ja selle eest, et oli saanud

kaasinimestele kasulik olla

ta tänas päevakoorma eest, mis oli

jõukohane olnud ja et see oli teda ka-

rastanud

ta tänas jõu eest, mis oli selleks

päevaks antud

Ja nüüd, suurem olles, tean, et

ema palved minu pärast saadavad

mind kõikjal.

HEITI

KIMBUKE KAUNEID PÖLLULILLI

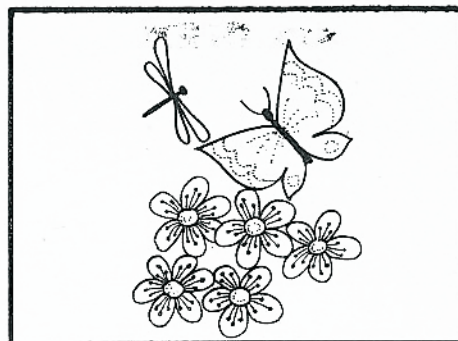
Kaks venda, Hannes ja Henri mängisid õues. Nende ema askeldas köögis. Lähenes lõuna-aeg ja isa pidi koju tulema. Ema oli valmis tuld süütama, kui selgus, et pliidipuid ei ole ja tikutoos on nagu kiuste sootumaks tühi.

Ema palus Hannesel puid tuua ja Henri saatis ta poodi tikkude järele. Pood ei olnud kaugel — natuke rada mööda üle jõeäärse heinamaa ja läbi metsatuka.

Ema kooris kartulid, tegi kõik ettevalmistused; ta pani poti pliidile, valas vee potti ja vaatas üle ukse sinna poole, kust pidi Henri ilmuma. Hannes tõi puud, seadis need pliidi alla, jäi vaid tikku tõmmata. Aga tikutoojast ei olnud kippu ega köppu.

Ootamine muutus pisut närviliseks, isa tulekuks oleks toit pidanud valmis olema, aga nüüd? Henri ei tulnud ega tulnud.

Lõpuks ometi! Ta astus sisse, peos suur kimp põllulilli.

„Emake, palun, ma tõin need sulle!”

„Aga tikud?” küsis ema, kes ei osanud ei rõõmustada ega kurvastada.

„Ma arvasin, et sa rõõmustad, kui sulle enda nopitud lilli toon. Emade-päeval rõõmustasid sa küll...”

Ema vaatas poega väga tõsiselt ja vaikis. Miks valmistasid Hannese toodud puud talle palju rohkem heameelt kui Henri toodud lilled? Miks?

R. U.

EMA MÄNGIS ALATI MINUGA

Kui ma mõtlen oma lapsepõlvele, meenub, kuidas ema minuga mängis. Ta arvestas minuga alati, kui mulle mänguisu peale tuli. Sageli oli tal ehk tähtsamatki teha, aga et ta minust väga hoolis, tegeles ta esmajärjekorras minuga. Kahtlemata, oma osa oli sellelgi, et olin üksik laps ja ei olnudki kellegagi mängida.

Peamiselt mängisime poodi või jooksime üksteist taga ajades ümber toakese. See oli hirmus põnev.

Kui tädi meile tuli, imestas ta: „Oi, kui kummaliselt on teie kask püगतud — üleval ilusad oksad, aga alt nii hõre!”

Loomulikult olime meie emaga need, kes oma kullimänguga kase nii veidralt ära „püगतid”. Tegijatel ikka juhtub, mürajatel veel enam. Pealegi — meie kask oli nii huvitavamgi.

Olen õnnelik, et mul on nii tore ema, kellel on alati minu jaoks aega, ja kellega oli tore koos mängida.

M. P.

EMA JA PESUPÄEV

Meil kodus ei ole sellist pesupäeva nagu maal vanaema juures. Seal on ikka tõeline pesupäev. Kodus ajame asjad masinasse, möödub paar tundi ja asjad olekski nagu puhtad, kuid...

Meie viime tavaliselt määrdundu riided pesukasti, kust ema need võtab ja masinasse paneb. Masin peseb küll, aga ema peab pärast enamuse asjadest üle pesema.

Kui ema ütleb, et peske oma sokid ja pluusid ise, siis meie vastu: „Küll masin peseb!” Aga võta näpust! Ega ikka ei pese. Ema on see, kes peab masina töö käsitsi üle tegema.

No on vast masin jätab varruka otsad ja kraed mustaks. Hakka või ise pesema, et emal kasvõi pisutki kergem oleks.

K. J.

KUI OLEN PAHANDUST TEINUD

Suve veedan alati maal, nii ka seekord. Olin juba kuue aastane. Maal olid meil koer, kass, lambad ja kannad. Millegipärast meeldis mulle lammaste juures olla. Oma mure oli kah — et meie oinas ei poksi. Nii palju, kui mina teadsin, poksid kõik oinad. Hakkasin minagi meie loomale seda kunsti õpetama. Arusaadav, et ema ei lubanud. Aga mina jäin endale kindlaks, see pole mingi oinas, kes ei poksi.

Ükskord tahtsin proovida oina seljas ratsutamist. Ronisin talle kuidagimoodi selga, kuid paistis, et talle ei meeldi, kui seljas istutakse. Oinas rabeles seni, kuni ma maha prantsatasin. Ja siis andis veel paraja põntsu istmikku. Mu õpetamine oli ikkagi vilja kandnud.

Mõtlesin, mida teha ja otsustasin oina peale kituma minna. Jooksin kisades tupp ja teatasin, et oinas tegi mulle haiget.

Ema nagu emad ikka, lohutas mind ja ma rahunesin varsti. Kui ema sai teada juhtumi tegeliku põhjuse, muutus ta arvamus. Ta ei süüdistanud enam looma, vastupidi, ta ütles, et kulus ära kah!

Nii lõppeski oinale õpetuse andmine ja ratsutamine. Jätsin ta rahule ja arvasin, et parem oleks ikka ema sõna kuulata.

ANX

KAS KA EMA SAAB HAIGET?

Kui ma mõtlen emale, meenuvad eelkõige kaunid mälestused. Aga ma ei saa unustada ka juhtumit, mis muutis mõndagi mu elus.

Ema palus mind kartuleid koorida. Ütlesin, et mina alles eile koorisin, nüüd olgu kellegi teise kord. Läksin oma tupp, arvates, et asi on lahendatud.

Vähe aja pärast juhtusin köögist mööda minema ja seda, mida ma nägin, ei saa ma unustada — ema oli kummargil kartulikausi kohal ja nuttis. Nägin oma ema esimest korda nutmas. Ma ei ole ennast kunagi nii vastikult tundnud kui siis. Mulle hakkas päralt jõudma, kui palju olen emale haiget teinud, vahel endale aru andmata.

Sellest päevast püüdsin ema paremini mõista. Ja kui tuligi tahtmine vastu rääkida, meenus pilt köögis ja ma tõmbusin tagasi.

U. S.

KUI MA HAIGE OLIN

Varakevadine päev. Öuest kostab aeg-ajalt koera haugatus, hane kaagatus või kuldnoka vileviis. Kõik tundub olevat kummaliselt kaugel, väljaspool aega.

Mu voodi oli tõstetud soojamüüri äärde, peatsiga akna poole, et valgus silma ei langeks. Või mis valgust, akende ette olid tõmmatud paksud kardinad. Kinnisilmi oli parem. Palavikuvaevast keha ei tundnud ennast üheski asendis hästi, kõha piinas ja väsis. Täna ei tahtnud ennast peeg-

listki vaadata — oma punetavat-paistes nägu.

Aeg otse seisis. Oli igav. Olin üks. Ja põletikus silmadesse valgusid pisarad. Ootasin väga, et keegi astuks üle tagatoa uksepaku.

Vend ei tohtinud tulla — et ei nakatuks. Pealegi käis ta koolis ja tänaigi tuli tal 3 kilomeetrit kooliteed maha käia. Ema ei saanud tulla, teda ootasid loomad laudasa oües tuhat varakevadist toimetamist. Kui ta vahepeal köögis askeldas, kuulsin teda laulmas: „Me loodame Su abi peale oma reisil kodu poole...“ Nii oli parem, nii tundus ema ligemal olevat. Viivuks astus ta minu juurde, kohendas tekki ja rulli keerdunud lina ning asetaski otsmikule jahutava kompressi. Ja jälle üks. Arkasin rasketest sammudest tagatoa lävel. Tundsin mulla lõhna. See oli värsk ja hea. Jahe kare piikk silitas mu kuumavat laupa ja juukseid. Isa käsi.

Isa tuli esimeselt künnilt. Hobuseid lahti rakendamata kiirustas ta kõigepealt minu juurde. „Kuidas sul on?“ Lihtsasse küsimusse pandud kaasaelamine ja hoolitsus julgustasid mind ja eneselegi ootamatult ei leidnud ma põhjust kurtmiseks.

Korruga adusin — ma ei ole hetkegi üks olnud. Isa oli kõik aeg minuga, ka siis, kui ta astus põllul mööda niiskusest läiklemaid musti künnivagusid. Ja köögis talitava ema laul kinnitas sedasama. Nad kandsid mind mõttes endaga kaasas. Mul ei tarvitsenud kusagilt kaugelt abi oodata, abi ja toetus olid siinsamas mu kõrval, valmis hajutama igat tusast-rõhuvat pilve mu kohal.

Kui ma põetasin juba oma leetrites lapsi, ei mäleta, et oleksin saanud pikalt nende voodi juures istuda. Ometi teadsin, et meie side on pidev ja katkematu.

L.V.

Salakirja võtmeks on
Milline käsk on siia kirjutatud?

Õhtujutt

Sõna õhtujutt kõlab pehmelt ja kodu-selt. Sinna juurde peaks ilmingimata kuuluma laps, kes on kenasti teki all, silmad rasked, aga ise aina nurub õhtu-juttu. Kes teab, kas ta loo lõppu kuuleb-ki, võimalik, et ta uinub kohe.

Mulle on alati meeldinud kuu-lata, kuigi ma ei saa ütelda, et mulle oleks eriti tihti õhtujutte räägitud. Tavaliselt jõudis uneaeg enne, kui ema või vanae-ma talitused valmis said. Aga kui ma haigeks jäin, istus enamasti vanaema mu juures. Vanaemadel on teadupärast alati jutte varuks.

Mulle ja vennale meeldis piib-lijuttudest kõige rohkem kadu-nud lamba lugu. Meie vanaema oskas seda suurepäraselt jutusta-da. Erilist põnevust valmistas see koht:

... oli kuulda, kuidas rumal tal-leke haledasti määgis ja samas hakkasid hundid uluma. Karjane jooksis kõigest väest ja mõtles — kumb jõuab enne, kas mina või hundid...

Ma teadsin loo õnnelikku lõp-pu ja nii ei kohutanud mind isegi mitte huntidest rääkimine. Rõõ-mustasin juba ette, sest varsti pöördub karjane koju tagasi, tal-leke kaasas.

Mulle meeldis ka jutuke kol-mest karust ja tütarlapsest, kuigi mind kurvastas alati, et just kõi-

ge pisem karu pidi oma tooli löhu-tuna ja pudrukausi tühjana leid-ma. Ka siinkohas oli tore lahend-us — karuema võttis pisi-karu-kese sülle ja söötis oma kausist. Eksinud tütarlaps aga jõudis lõp-pude-lõpuks õnnelikult koju ta-gasi.

Kui vanaema teatas, et nüüd on jutud otsas, olin valmis kuula-ma päris lugusid sellest ajast, kui vanaema veel laps oli. Kuulake teiegi:

Selleks ajaks, kui vanaema sai selgeks seismise ja kõndimise, tegi isa talle kenad valged saapa-kesed — isa oli nimelt kingsepp. Väikesele vanaemale pandi tore-dad saapad jalga. Ta oli uhke ja õnnelik. Seal ta siis seisis, näoke säramas ja korruga — korruga hakkas miski (teate küll, mis) so-rinal ta saapasse jooksuma. Ilusad valged saapakesed said märjaks ja — mis ilusad nad siis enam. Va-naemake oli hirmus-väga õnnetu ja isa nõrдинud, et uue kauni as-jaaga nii tehakse.

Kõik vanaema jutud on põne-vad. Näiteks sellest, kuidas nad emaga turbarabas töötasid — ta oli siis 8—9-ne, kuidas nad vihma kätte jäid ja tema koju pidi mine-ma. Kuidas ta koduteel liblikate-ga võidu hullata tahtis ja ema an-tud raha raudteerööpa peale pani

— et ära ei kaoks. Kuidas siis sus-la tuli (nii kutsuti kitsarööpmelist rongi) ja tema kartis, et kui see üle 2-kroonise metallraha sõidab, jääb rahast järele vaid armetu plekitükk...

Ega see turbaraba-jutt üks õige unejutt ei olnud. See haaras mind sedavõrd, et elasin kõik kaa-sa. Mõtlesin kaunitele liblikatele ja angervaksadele, mis olid tüdru-kukelele nagu ürgtihnik.

Edasi läks nii:

Vanaema hakkas lohutama-tult nutma, sest 2 krooni oli siis suur raha, terve päevapalk. Kor-raga meenus Taevaisa. Ta palus, et Tema aitaks. Siis hakkas ta kä-tega vehkima. Susla juht märkas vanaema, peatas masina ja võttis ta peale. Nii sõideti selle kohani, kuhu raha oli maha jäänud — ja edasi õnnelikult koju. Õhtul ju-tustas ta kõik emale ära ja ema ei hakanudki pahandama, ta hoopis meenutas oma ema sõnu: kui sul on kindel ülesanne, ära tegele enne muuga, kui oled sellega val-mis saanud.

Ma olen Taevaisale väga tänu-lik, et mul on selline vanaema. Ta on oma elus mõndagi näinud ja üle elanud. Kui mul aega oleks, kuulaksin teda alati.

Ellen

TAHAN AIDATA

1. Ei kõi-ki-de sil-mad saa nä-ha kui kau-nid on lül-led ja vi-ker-kaar.
o-me-ti nad-ki nae-ra-vad, nu-ta-vad, tun-ne-vad nii kui mei-e.
Refr. Nei-le sil-ma-deks, kõr-va-deks, jal-ga-deks-ki ta-han ol-la kui nad va-ja-vad.
Nei-le sil-ma-deks, kõr-va-deks, jal-ga-deks-ki ta-han ol-la kui nad va-ja-vad.

2. Ei kõikide kõravad saa kuulda, kuis laulavad linnud ja puhub tuul. Ometi — nadki naeravad, nutavad, tunnevad nii kui meie.
Refr. Neile silmadeks, kõrvadeks...

3. Ei kõikide jalad saa käia, ei joosta, ei rõõmust hüpata. Ometi — nadki naeravad, nutavad, tunnevad nii kui meie.
Refr. Neile silmadeks, kõrvadeks...

4. Pole kõikide silmad veel näinud kui suur on me Looja armastus. Pole kuulnud Ta kutsuvat häält ega kõndinud usuteel.
Refr. Neile silmadeks, kõrvadeks...

Väljaandja: SP Adventistide Eesti Liit
Toimetaja: Anne Vahtramäe
Toimetus: EE2400 Tartu, Lille 18
Kontakttelefon: 7 62 82
Trükitud AS TÄHT Võrus
Tellimuse nr. 951

